

22.5.2025
tunnus: "TTF /
Pirunkamari"

Telia Towers Finland Oy
PL 106
00051 TELIA
Y-tunnus: 2933075-9

Oriveden kaupunki
Ympäristölautakunta / Rakennusvalvonta
Keskustie 23
35300 Orivesi

Oriveden kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt vastineen naapurien kuulemisissa tulleisiin huomautuksiin, koskien vireillä olevaan Telia Towers Finland Oy:n matkaviestintukiaseman poikkeuslupahakemusta maston ja laitetilan rakentamisesta.

Sanallisen selvityksen lisäksi hakemuksien mukana oli pääpiirros asemakuva, mrl selvitys ja tukiaseman esiselvitys.

Telia Tower Finland Oy:n mielestä lupahakemuksen liitteenä on erittäin kattavasti tietoa ja materiaalia suunnitellusta hankkeesta.

1 Naapureiden huomautuksissa esille tulleita asioita

Naapureiden huomautuksissa tuodaan esille muutamia pääkohtia.

- 1.1 maisemallinen vaikutus, vaikutus ympäristöön, naapureihin ja maston etäisyys naapureihin tai toisiin mastoihin
- 1.2 vaatimus tukiaseman siirtämiseksi / sijoittamiseksi muualle
- 1.3 säteily

1.1 Huomautuksissa esille tullut asia: maisemallinen vaikutus, vaikutus ympäristöön ja maston etäisyys naapureihin tai toisiin mastoihin

Masto rakennetaan aina siihen sijoitettavien antennien kiinnitysalustaksi eli sen korkeuden ja järeyden määräävät radio- ja teletekniset vaatimukset.

Minimivaatimus antennikorkeuksille on niiden sijoittuminen puuston yläpuolelle ja taajama / maaseutukohteissa yleensä 50m – 91 m:n korkeudelle maanpinnasta. Näin ollen masto erottuu aina korkeutensa vuoksi ympäristöstään. Rakennetyypin oikealla valinnalla ja sen oikealla sijoittelulla voidaan ympäristövaikutuksia vähentää. Tässä tapauksessa antennien kiinnitysalustaksi on valittu harustettu ristikkomasto. Antennimaston korkeus on 91 metriä.

Antennimaston lähimmät naapureiden asuinrakennukset sijaitsevat kaakon suunnassa noin 200m päässä. Asutukseen tulee matkaa ja se on pyritty sijoittamaan metsän suojiin niin, että lähimmät asukkaat tulevat näkemään vain maston ylimpiä rakenteita.

Antennimastosta ei ole haittaa ympärillä oleville asutuksille, eläimille tai luonnolle. Antennimasto/tukiasema ei häiritse ympäristön, teiden ja puistojen käyttöä.

Antennipylvään yläosa tulee näkymään kauemmaksi ympäristöön jonkin verran, kun mastossa on lentoeste-merkinnät ja valot. Etäisyyden kasvaessa masto on horisontissa pieni pistemäinen ja horisonttia vasten vaikeasti havaittava.

Antennipylväät suunnitellaan Eurokoodi-normiston mukaan. Normisto huomioi pylvään lujustechniset näkökohdat sekä mahdollisen jäävaaran. Masto suunnittelija määrittää perustamistavan aina sijoituspaikan mukaan. Tässä kohdassa perustaminen tultaneen tekemään paaluttamalla, joka on normaali rakennustoimenpide. Asia varmistuu ennen rakennustöiden aloittamista. Normaalin ja hyvän rakennustavan mukaan urakoitsija selvittää ja varmistaa ympäristön sekä siihen vaikuttavat asiat.

Mielestämme antennipylvään rakentaminen ei ole ristiriidassa alueen ympäristön, luonnon, naapureiden ja alueen muun kehittämisen kanssa. Korostamme lisäksi, että lähtökohtana tukiaseman rakentamiselle on parempien ja laadukkaampien matkaviestinpalveluiden tarjoaminen alueen asukkaille, palveluille, yrittäjille, työntekijöille sekä alueen liikenneväylillä liikkujille.

* * * * *

Tiedoksi 1, että Helsingin hallinto-oikeus on hylännyt 6.6.2017 antamallaan päätöksellä valituksen toimenpidelupa-asiassa (päätösnumero 17/0332/5, diaarinumero 15328/16/4114), joka koski suunniteltua matkaviestintukiasemaa. Päätös tuli lainvoimaiseksi (KHO:n kirjaamo 10.7.2017). Toimenpidelupapäätös sisälsi vähäisen poikkeaman. Kyseessä oli matkaviestintukiasema, jonka antennipylvään korkeus oli 30 metriä ja laitesuojan koko n. 2 m². Antennipylväs sijoittui puistoon puistokäytävän viereen ja sorastetun urheilukentän reunaan. Antennipylvästä lähin asuinrakennus sijaitsi noin 33 metrin päässä ja leikkikentän reunaan tuli matkaa noin 30 metriä.

Tekstiote, päätöksen perusteluissa todetaan, mm:

"Hallinto-oikeus toteaa, että koska hankkeessa ei ole kysymys rakennuksen rakentamisesta, maankäyttö- ja rakennuslain 58 § 1 momentista ilmenevä rakennuksia koskeva rakentamisrajoitus ei ole sellaisenaan esteenä hankkeen toteutumiselle. Asemakaava on otettava huomioon lain 138 § mukaisesti vain siltä osin kuin on tarpeen toimenpiteen maankäytöllisten ja ympäristöllisten vaikutuksen arvioimiseksi. Kun otetaan huomioon, että asemakaavassa ei ole osoitettu antennipylvästä varten erikseen paikkaa nyt suunnitellun paikan lähialueelta, hakemuksen mukaisen pienikokoisen antennipylvään ja laitekaapin sijoittamista voidaan pitää maankäyttö- ja rakennuslain 175 § 1 momentin mukaisena poikkeamisena asemakaavasta, joka on voitu myöntää toimenpideluvan yhteydessä. Poikkeamiselle on erityisenä syynä esitetty antennipylvään tarve eikä poikkeamisesta voida katsoa aiheutuvan 171 § 2 momentin mukaisia vaikutuksia."

*Kun otetaan huomioon antennipylvään ja laitekaapin koko, niiden sijainti urheilukentän reunassa sekä etäisyys leikkipuistosta ja asuinrakennuksista, hanketta voidaan pitää alueelle soveltuvana. Antennipylväs tulee näkymään jonkin verran ympäristöön, mutta maiseman muuttuminen ei ole sellainen maankäyttö- ja rakennuslain 135 §:n 1 momentissa tarkoitettu haitta, joka olisi esteenä toimenpideluvan myöntämiselle. Hankkeen etäisyys naapurin kiinteistöistä huomioon ottaen se ei myöskään tule vaikeuttamaan naapurikiinteistöjen sopivaa rakentamista. **Hankkeen väitetyllä vaikutuksella alueen kiinteistön arvoihin ei ole asiassa merkitystä.** Hankkeesta ei asiassa ilmenneen perusteella voida katsoa aiheutuvan toimenpideluvan esteenä olevia äänihaittoja tai jään tippumisvaaraa. Luvanhakija on esittänyt asiassa maankäyttö- ja rakennusasetuksen 64 §:n mukaisen selvityksen.”*

Tukiasemapaikkojen rakentamistarvetta pyritään suunnittelemaan ja ennustamaan vuosiksi eteenpäin. Suunnitelmat perustuvat nykyisen ja lähitulevaisuuden teknologioiden asettamiin vaatimuksiin.

Nykyisiä maanlaajuisia matkapuhelinverkoja ovat 2G-, 4G ja 5G-verkko. 4G/5G-verkkotekniikka mahdollistaa etenkin suurta datakapasiteettia vaativat langattomat telepalvelut (internet, sähköposti, video- ja mobiilipalvelut). 5G-verkosta on myös tulossa maanlaajuinen verkko.

4G/5G-verkkoa laajennetaan pääasiassa olemassa olevien tukiasemapaikkojen kautta. Aiempaa suuremmat tiedonsiirtomäärät, -nopeudet ja käytettävä teknologia edellyttävät kuitenkin näiden lisäksi myös uusien tukiasemapaikkojen rakentamista. Tukiasemapaikkojen määrän, tiheyden ja sijainnin kehitys seuraa myös pitkälti sekä asukasmäärän että sen tiheyden ja sijainnin kehitystä.

Uusien tukiasemapaikkojen sijoitus pyritään valitsemaan niin, että ne antavat parhaan alueellisen kuuluvuuden. Onkin hyvin tavallista, että matkaviestintukiasemia rakennetaan asutuksien tai junaradan varteen osaksi muuta infrastruktuuria. Toisin sanoen palvelua tehdään sinne, missä asiakkaatkin ovat. 4G/5G-tukiasemien signaali vaimenee nopeasti etäisyyden kasvaessa, joten tukiasemat rakennetaan lähelle asiakkaita.

1.2 Huomautuksissa esille tullut asia: vaatimus tukiaseman siirtämiseksi / sijoittamiseksi muualle

Suunniteltu matkaviestintukiasema palvelee nykyisiä asiakkaitamme ja muidenkin operaattorien asiakkaita. Matkapuhelintukiasemat välittävät laajakaistayhteyksiä ja puheyhteyksiä mm. hätäpuhelut ja tulevaisuuden Virve 2.0 viranomaisyhteydet.

Yksi tukiasema voi palvella samanaikaisesti vain rajallisen määrän asiakkaita. Sen kapasiteetti on siis rajallinen. Tämän vuoksi tukiasemia täytyy rakentaa suhteellisen taajaan kaupunkialueilla, missä on paljon ihmisiä. Tukiaseman siirtämisestä tulisi em. kuuluvuus- ja kapasiteetti ongelmia.

* * * * *

Tiedoksi 2, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus on hylännyt 11.11.2015 antamallaan päätöksellä valituksen poikkeamispäätösasiassa (päättösnumero 15/0469/2, diaarinumero 03153/14/4111), **joka koski mm. matkaviestintukiaseman vaihtoehtojen paikkojen selvittelyä.**

Kyseinen hallinto-oikeuden päätös tuli lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 4.5.2016 (taltionumero 1868, diaarinumero 4014/1/15).

Tekstiote, päätöksen perusteluissa todetaan:

”Maankäyttö- ja rakennuslaki ei sinällään edellytä, että poikkeamisasiassa ennen ratkaisun tekemistä selvitetään muita mahdollisia sijoituspaikkoja. Asiassa saadun selvityksen mukaan riittävää palvelutasoa ei voida saavuttaa muilla vaihtoehtoisilla sijoituspaikoilla eikä olemassa olevia tukiasemamastoja käyttäen.”

* * * * *

Eduskunta on huomionnut asian voimaan tullessa laissa, **”laki sähköisen viestinnän palveluista”**: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140917>

”7.11.2014/917 / Laki sähköisen viestinnän palveluista / I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET 1 luku

Lain tavoitteet ja määritelmät

Lain tavoitteena on edistää sähköisen viestinnän palvelujen tarjontaa ja käyttöä sekä varmistaa, että viestintäverkkoja ja viestintäpalveluja on kohtuullisin ehdoin jokaisen saatavilla koko maassa. Lain tavoitteena on lisäksi turvata radiotaajuuksien tehokas ja häiriötön käyttö sekä edistää kilpailua ja varmistaa, että viestintäverkot ja -palvelut ovat teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia sekä hinnaltaan edullisia. Lain tavoitteena on myös turvata sähköisen viestinnän luottamuksellisuuden ja yksityisyyden suojan toteutuminen.”

Antennipylväs tulee palvelemaan myös muita teleoperaattoreita. Antennipylväs täyttää laki sähköisen viestinnän palveluista kohdan: 8 luku/käyttöoikeuden luovutukseen liittyvät velvollisuudet 56 – 58 §, mm. velvollisuus vuokrata antennipaikka.

Katsomme että uuden antennipylvään rakentaminen tässä suhteessa on perusteltua.

1.3 Huomautuksissa esille tullut asia: säteilyvaikutus

Operaattorit noudattavat tukiasemarakentamisessaan **maamme lakeja ja muita määräyksiä**, jotka koskevat tätä toimintaa. Niihin kuuluu myös tukiasemien sähkömagneettista säteilyä säätelevät määräykset ja lait. **Niiden valvontaa hoitaa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan kuuluva asiantuntijaviranomainen Säteilyturvakeskus, STUK.**

Operaattorien verkkosuunnittelijat ovat saaneet selkeän ohjeistuksen antennien asennusta, tukiasemapaikan valintaa, käytettyjä tehoja, antennivahvistuksia ja muita tähän vaikuttavia tekijöitä koskien. Operaattoreiden asennushenkilöstö on koulutettu tekemään asennukset niin, että tukiasemien antennit ei asenneta tavalla, joka voisi aiheuttaa vaaratekijän työntekijöille itselleen tai tukiaseman lähistöllä asuville ihmisille. **Huomiona, että suunniteltu tukiasema ei missään suhteessa olennaisesti poikkea muista operaattoreiden käyttämisestä tukiasemista.**

STUK:n kotisivuilla matkapuhelimet ja tukiasemat -aiheet osiossa on lisätietoa tukiasemien radioaalloista (<https://www.stuk.fi/aiheet/matkapuhelimet-ja-tukiasemat>).

Yhteenvetona voidaan todeta, että matkaviestintukiasemat antenneineen eivät ole määräysten mukaisesti toteutettuina vaaraksi ihmisille.

* * * * *

Tiedoksi 3, että Turun hallinto-oikeus on hylännyt 18.9.2013 antamallaan päätöksellä valituksen poikkeamispäätösasiassa (päätösnumero 13/0245/1, diaarinumero 02042/12/4111), joka koski mm. matkaviestintukiaseman sijoittamisesta aiheutuvaa säteilyä.

Kyseinen hallinto-oikeuden päätös tuli lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 9.10.2014 (taltionumero 3031, diaarinumero 3184/1/13)

Tekstiote, päätöksen perusteluissa todetaan:

"Säteilyturvakeskus valvoo asiantuntijaviranomaisena säteilylain nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja antaa myös turvallisuustason toteuttamista koskevia yleisiä ohjeita. Asiakirjoihin liitetyn Säteilyturvakeskuksen julkaiseman aineiston mukaan tukiasemien aiheuttama säteily on hyvin vähäistä. Altistuminen säteilylle on yleensä alle tuhannes- tai kymmenestuhannesosa ja enimmilläänkin vain muutamia prosentteja säädetyistä altistumisrajoista. Hallinto-oikeus toteaa, että nykyisin saatavissa olevan tutkimustiedon mukaan ei ole mahdollista todeta, että nyt kysymyksessä olevasta hankkeesta aiheutuisi varovaisuusperiaatekaan huomioon ottaen maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia."

* * * * *

* * * * *

Tiedoksi 4, että Helsingin hallinto-oikeus on hylännyt 6.6.2017 antamallaan päätöksellä valituksen toimenpidelupa-asiassa (päätösnumero 17/0332/5, diaarinumero 15328/16/4114), joka koski suunniteltua matkaviestintukiasemaa. Päätös tuli lainvoimaiseksi (KHO:n kirjaamo 10.7.2017). Toimenpidelupapäätös sisälsi vähäisen poikkeaman

Tekstiote, päätöksen perusteluissa todetaan:

"Luvanhakija on viitannut vastineessaan naapureiden muistutuksiin Säteilyturvakeskuksen julkaisuihin. Kun otetaan huomioon Säteilyturvakeskuksen julkaisema aineisto tukiasemista ja niistä aiheutuvista terveysvaikutuksista, ei voida lähtökohtaisesti katsoa, että kyseessä olevasta hankkeesta aiheutuisi maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Maankäyttö- ja rakennuslaki ja sen nojalla annetut säännökset tai määräykset eivät edellytä mastoa koskevan

***toimenpidelupahakemuksen käsittelyssä säteilyturvallisuuden
yksityiskohtaista selvittämistä ja arviointia.”***

* * * * *

Huomiona, että suunnitellun tukiaseman antennimasto ei missään suhteessa olennaisesti poikkea muista operaattoreiden käyttämistä tukiasemien mastoista. Nykyinen elinkaari mastoille on 50 vuotta.

Toivomme ystävällisesti, että lupahakijan antama selvitys on riittävä.

Kunnioittaen

Telia Towers Finland Oy, Petri Suomalainen